

Otto Rantanen:

Eurooppa tutisee Venäjän hyökätessä sen rajalla, mutta europarlamentin vasemmistoryhmä ei saa rivejään suoriksi. Valtio-opin professori Tapio Raunio, miten laitavasemmiston puolueet eroaa toisistaan eri puolilla Euroopan unionia?

Tapio Raunio:

No yleisesti ottaen on käynyt niin kuin Suomessa vasemmistoliitolla. Eli näissä puolueissa on ollut tällainen, voisiko nyt sanoa sukupolvenvaihdos, eli kun aikaisemmin oltiin enemmän talouspoliittisesti vasemmalla, niin nykyään nämä puolueet ovat sitten enemmän tällaisia vihervasemmistolaisia puolueita, jolloin niiden talouspoliittiset kannat ovat maltillistatuneet eli siirtyneet hieman oikealle. Mutta sitten näitä puolueita kuitenkin niitä erottaa ennen kaikkea suhtautuminen sitten turvallisuuteen eli siihen, että toisilla niistä on aika vahvasti semmoinen pasifistinen tausta, jossa ollaan erittäin vahvasti sidoksissa rauhanaatteeseen ja vastustetaan väkivaltaa kaikissa sen muodoissaan, ja sitten on puolestaan puolueita, jotka suhtautuvat, voisiko nyt sanoa pragmaattisemmin tällaiseen voimankäyttöön, oli sitten kyse Ukrainasta tai laajemmin maailman tapahtumista.

Otto Rantanen:

Jonkinlaisia eroja on käsittääkseni Pohjois-Euroopan ja sitten muun Euroopan vasemmistopuolueiden välillä. Niin mistä nää erot johtuu?

Tapio Raunio:

No tässä on taustalla aika paljon niin kuin historiasta juontuvia eroja ja nimenomaan siitä, että missä päin, missä päin Eurooppaa sitten ollaan, mutta se ei ole kuitenkaan ihan näinkään yksinkertaista. Eli eli tulee muistaa se, että puolueet eivät ole mitään monoliitteja, jossa ollaan samaa mieltä asioista. Tämähän näkyi siinäkin, että vasemmistoliitto oli ainoa puolue, joka käytännössä oli hajalla Suomen Nato-jäsenyyssäänestyksessä eduskunnassa. Ja vastaavaa on havaittavissa sitten ympäri ympäri Eurooppaa. Eli tässä liian helposti käy niin, että me Suomesta käsin niin kuin ollaan sitä mieltä, että joku puolue vaikka Ranskassa tai muualla on jotain tiettyä mieltä, kun ne on kuitenkin sisäisesti usein hyvinkin erimielisiä.

Otto Rantanen:

No minkälaisia kytköksiä Euroopan parlamentin vasemmistopuolueilla on esimerkiksi Venäjään?

Tapio Raunio:

No tässä on jonkun verran tullut esiin esiin sitä, että Venäjä on tukenut ihan suoraan eri tavoin. Sitten näitä tällaisia niin kun radikaalimpia ryhmiä, mutta ennen kaikkea

laitaoikeistoa eli siellä on ollut enemmän näitä suoria kytköksiä. Eli tavallaan niin kuin vasemmiston keskuudessa, niin ainakaan nämä keskeiset vasemmistopuolueet eivät niin suoraan ole sitten Venäjältä tukea saaneet. Toki sitten on eri asia siinä, että missä määrin on on jonkinlaista tällaista, voisiko nyt sanoa, en tiedä onko se ihailua, mutta kuitenkin tällaista niin kuin ymmärrystä Venäjää kohtaan ja siinä usein on taustalla myös se, että nämä laitavasemmiston puolueet voivat olla hyvin vahvasti Yhdysvaltain vastaisia, jolloin sitten tavallaan nämä tulee nähdä osana samaa yhtälöä eli ei välttämättä olla niinkään Venäjän puolella, vaan ollaan sitten enemmänkin sitten länttä tai kapitalismia tai Yhdysvaltoja vastaan.

Otto Rantanen:

Entä minkälaisia asenteita näistä puolueista löytyy Euroopan unionin integraatiota kohtaan?

Tapio Raunio:

Nyt kun tarkastelin tuota Euroopan vasemmistopuolueen, en valitettavasti muista sen ihan tarkkaa suomenkielistä nimeä, niin tuota eurovaaliohjelmaa viime keväältä, niin sehän oli erittäin EU-myönteinen eli siellä puhuttiin vahvasti siitä, että EU:n täytyy olla myös suhteessa Ukrainaan vahvempi. Mutta ennen kaikkea siitä, että EU:n täytyy talouspoliittisesti niin kun edetä syvemmälle eli siellä puhuttiin. en muista puhuttiinko siellä ihan suoraan yhteisvelasta, mutta kuitenkin siitä, että EU:n täytyy niin kuin olla vahvempi, jotta se voi turvata tällaisia perinteisiä vasemmiston painopisteitä, kuten työllisyyttä ja talouskasvua ja ja näin edespäin.

Otto Rantanen:

Euroopan vasemmistoryhmä on vastustanut aseapua Ukrainaan, mistä huolimatta päätöslauselma aseavusta meni tänä syksynä kuitenkin läpi Euroopan parlamentissa. Voiko EU-tason laitavasemmisto olla kuitenkin uhka jollain tasolla eurooppalaiselle demokratialle samalla tavalla kuin laitaoikeisto?

Tapio Raunio:

Mä en näe että tämä laitavasemmisto olisi samanlainen uhka missään tapauksessa kahdesta syystä. Ensinnäkin se on numeerisesti heikompi, eli tällä hetkellä siellä Euroopan parlamentissa on peräti kolme tällaista en nyt sanoisi laitaoikeistoryhmää, mutta kuitenkin niin kun arvokonservatiivista kautta kansallismielistä ryhmää eli niitä on kolme kappaletta ja niissä kolmessa ryhmässä taitaa olla yhteensä tuollainen 150-200 edustajaa ja samalla sitten tässä vasemmistoryhmässä on on itsessään vain vain muistaakseni viitisenkymmentä, ja näistä viidestäkymmenestäkin edustajasta sitten selvä enemmistö on kuitenkin aika tällaista maltillista porukkaa ja sitten tää toinen liittyy demokratiaan. Eli laitaoikeistossa on puolueita, jotka eivät ehkä suoraan, mutta ehkä enemmän niinku epäsuora sitten ihailevat tai kannattavat tällaista jonkinlaista

vähemmän demokraattista, osittain autoritääristä, niin kun johtamismallia ja puolestaan tällaista ei esiinny laitavasemmistossa niinkään, vaan siellä on kyllä hyvin vahvakin sitten tämä tämä niinku tuki demokratialle ja ennen kaikkea sitten siihen, että saadaan niin kun niinku kansaa voimaannutettua eli sieltä niin kuin kansaa vahvemmin mukaan.

Otto Rantanen:

Ehkä laitavasemmiston merkitys korostuu ehkä Suomessa näissä eurovaaleissa kun vasemmistoliitto tuli toisena maaliin, vai miten arvioit?

Tapio Raunio:

Kyllä juuri juuri näin ja ja ja ja tuota tällöinhän tietysti hyvin tarkasti sitten synnättiin, että että minkälaiseen ryhmään Li Andersson sitten sitten tuota tuota tuota menee ja mutta oikeastaan tutkijat ei käytä sellaista termiä enää kuin laitavasemmisto, vaan tutkijat käyttää termiä vasemmisto, jota jota myöskin tää ryhmä itsessään käyttää tuota siellä Euroopan parlamentissa. Ja se johtuu aika paljon siitä, että että tää vasemmisto on joskus vähän niinku puolileikillään todennut, että he ovat demarien omatunto eli siinä missä demarit ovat siirtyneet oikealle, niin sitten he edustavat sitä vasemmistoa. Mutta tutkijat ei mun käsittääkseni ole enää pitkään aikaan puhunut niinku laitavasemmistosta eli eli sellaisia puolueita ei juurikaan esiinny.

Otto Rantanen:

No nää pohjoismaiset arvoliberaalit vasemmistopuolueet mihin viittasitkin, niin perusti tänä syksynä uuden eurooppatason vasemmistopuolueen, johon liittyy enemmistö Euroopan parlamentin vasemmisto. Ryhmästä ja lisäksi meppi Li Andersson vei tänä syksynä euroryhmä alaisiaan katsomaan Ukrainan sodan aiheuttamia tuhoja. Niin voiko Suomen vasemmistoliitto muuttaa tällaisilla keinoilla eurooppalaista vasemmistoa?

Tapio Raunio:

Mä luulen että tää eurooppalainen vasemmisto – eli mä en tarkoita nyt demareita vaan nimenomaan sitä vasemmistoryhmää Euroopan parlamentissa – niin mä luulen, että Ukrainan sota on sellainen, että se se se pakottaa sen ryhmän niin kun vähän eri tavalla ajattelemaan suhtautumista sekä EU:n puolustuslottuvuuden kehittämiseen, että sitten laajemmin tähän kysymykseen voimankäytöstä kansainvälisessä politiikassa. Tuossa, että että siinä mielessähän tää tää on ollut niin kun tää sota Ukrainassa sellainen shokki, että sehän pakotti EU:nkin miettimään uudestaan, että että että miten miten EU voi niin kun tämmöisenä rauhan hankkeena sitten toimia toimia kun sota on ihan naapurissa naapurissa ja ja tuota ja nyt samalla tavalla sitten vasemmisto joutuu miettimään. Esimerkiksi italialaiset puolueet ovat ovat tässä suhteessa niin kun joutuneet tekemään kompromisseja sitten sen perinteisemmän semmoisen enemmän pasifistinen. niin kuin siihen linjaan verrattuna.

Otto Rantanen:

No kun vasemmistoliitto oli yhtenä puolueena viemässä Suomea Natoon ja muutenkin tämmöisiä jakolinjoja kuitenkin siellä EU ryhmässä on, niin onko mitenkään mahdollista nähdä, että jossain tulevaisuudessa se vaihtaisi ryhmää joko vihreiden tai sosiaalidemokraattien ryhmään Euroopan parlamentissa?

Tapio Raunio:

Niin tällöin kyse on siitä, että onko vasemmistoliitto enää sitten oma puolueensa vai vai pitäisikö sitten harkita sitä, että meillä olisi joku yksi yhtenäinen punavihreä blokki tai ainakin se että vasemmistoliitto ja vihreät voisi yhdistyä? Elikä käytännössä mä tarkoitan sitä, että tässä on kyse siitä puolueiden identiteetistä ja myöskin niiden ihan olemassaolosta. Eli eli kuitenkin edelleen niin kuin vaikka vasemmistoliitto ja vihreät ja osin demarit, niillä on hyvin samantapaisia äänestäjiä ja niillä on myöskin myöskin hyvin paljon yhteisiä tavoitteita, niin niillä on myöskin eroja vielä. Ja tietysti ne on ehkä semmoisia eroja, että ne siellä paremmin hahmottuu tutkijoille ja niille, jotka tarkkaan politiikkaan seuraa. Mutta mä en usko että jos me tullaan näkemään niinku puolueen yhdistymisiä Suomessa. Enkä usko että vasemmistoliitto siellä Euroopan parlamentissa olisi valmis siirtymään sitten näihin vihreisiin tai demariryhmään, ellei sitten siinä vasemmistoryhmässä tapahtuisi jotain todella todella niinku tämmöistä merkittävää kantojen muuttumista siihen suuntaan, mitä Suomen vasemmistoliitto ei voisi hyväksyä.